

Oriol Fontdevila

info@oriolfontdevila.net

www.oriolfontdevila.net

t. 0034+609850308

1. Resum
2. Idiomes
3. Títols acadèmics
4. Premis i beques
5. Organitzacions
6. Comissariat (selecció)
7. Activitat educativa i investigadora (selecció)
8. Docència acadèmica (selecció)
9. Conferències i participació a jornades (selecció)
10. Publicacions (selecció)

1. Resum

Oriol Fontdevila (Manresa, 1978) és comissari, escriptor, investigador, especialitzat en art i educació, establert a Barcelona.

Co-director artístic de Sala d'Art Jove de la Generalitat de Catalunya. Projectes de comissariat realitzats a la Fundació Antoni Tàpies, la Fundació Joan Miró, el Centre d'Arts Santa Mònica, Museu Joan Abelló, entre d'altres museus i institucions. Ha estat membre de l'equip comissarial del projecte europeu *Performing the Museum*. Director de dues edicions del programa de formació d'A*DESK. Col·laboracions per revistes especialitzades com *Apollo Magazine*; *A*Desk Magazine*; *CUMMA Papers*; *eremuak*; *Concreta*; i col·laboracions a la premsa. Professor visitant a diferents programes de formació, com són HISK, Higer Institute for Fine Arts (Gant); Metafora International Workshop (Barcelona); *On Mediation* (UB); Màster d'Arts Visuals i Educació (UB); Màster d'Art Actual (IL3 – UB), entre d'altres. Secretari de l'ACCA, Associació de Crítics d'Art de Catalunya.

En els darrers anys, la qüestió de la mediació li ha proporcionat una perspectiva d'investigació i d'experimentació important, remetent amb aquesta noció a la mateixa condició de possibilitat de l'art. El 2018, l'editorial consonni ha publicat el seu assaig *El arte de la mediación*, amb què es presenten una part dels resultats de la recerca, que estat realitzada amb el suport de beques d'investigació concedides pel MNCARS Museo Nacional Reina Sofía; l'OSIC, Oficina de Suport a la Iniciativa Cultural de la Generalitat de Catalunya; així com ha comptat també amb l'ajut de La Virreina Centre de la Imatge.

Actualment es troba en procés de realitzar la investigació *La col·lecció incompleta*, sobre processos del col·leccionisme públic en art contemporani, amb el suport del Centre d'Art La Panera de Lledia. Amb el mateix centre, actualment treballa en el comissariat de la primera exposició individual d'Ella Littwitz (Tel Aviv, 1982), prevista el gener de 2019.

2. Idiomes:

Català: nivell nadiu

Castellà: parlat i escrit correctament

Anglès: parlat i escrit correctament

3. Títols acadèmics

En curs. **MRes Exhibition Stories.** Central Saint Martins (UAL).

12.2004. **Graduat First Certificate.** University of Cambridge

06.2002. **Diplomatura de postgrau.** Crítica d'art i comissariat d'exposicions. Escola Eina i Universitat Autònoma de Barcelona

09.2001. **Llicenciatura d'Història de l'Art.** Facultat de Geografia i Història. Universitat de Barcelona

06.2001. **Certificat d'Aptitud Pedagògica.** Institut de Ciències de l'Educació. Universitat de Barcelona

4. Premis i beques

2015 – 2016. **Creative Europe Programme of the European Union.** Culture Sub-programme (2014 – 2020), support per l'articulació de la xarxa Performing the Museum, amb MSU Zagreb, KGLU Slovenj Gradec, MSUV Vojvodine i la Fundació Antoni Tàpies.

06.2015. **Premi Internacional a la Innovació Cultural del CCCB,** *ex aequo.* Centre de Cultura Contemporània de Barcelona, pel projecte *Esdevenir públic*

06.2015. **Residència d'investigació del Centre de documentació del MNCARS,** Museo Nacional Centro de Arte Contemporáneo Reina Sofía, pel projecte *La mediació performativa*

06.2015. **Beca d'investigació del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya,** pel projecte *La mediació performativa*

10.2013. **Beca d'investigació del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya,** pel projecte *La mediació és el missatge*

02.2012. **Premis Ciutat de Barcelona, Premi d'Arts Visuals,** pel treball desenvolupat amb la direcció de la Sala d'Art Jove de la Generalitat de Catalunya l'any 2011. Ajuntament de Barcelona.

03. 2009. **Premi ACCA de la Crítica d'Art 2009 a Espais alternatius,** per l'assessorament, gestió i tasca educativa durant l'any 2009 a la Sala d'Art Jove de la Generalitat de Catalunya. Associació Catalana de Crítics d'Art.

5. Organitzacions

En curs. **Sala d'Art Jove de la Generalitat de Catalunya.** Co-director artístic, amb Txuma Sánchez. Barcelona, des de 2006

En curs. **Metàfora International Workshop.** Col·laborador docent i membre del claustre. Barcelona, des de 2017

2004 – 2008. **Idensitat.** Coordinador de projectes

2002 – 2004. **Transversal Produccions Culturals.** Empleat del departament d'exposicions i patrimoni cultural

6. Comissariat (selecció)

2018. **Media is in the Air, Beneath the Earth, Above Water, Within Fire.** Museum of Contemporary Art Vojvodina Novi Sad. Sèrbia. Co-comissariat amb Gordana Nikolic i Núria Solé.

2017. **X Biennial d'Art Contemporani Leandre Cristòfol.** La Panera Centre d'Art Contemporani de Lleida. Co-comissari, amb Cèlia del Diego i Javier Hontoria.

2017. **Arcana Imperii. Investigacions en burocràcia.** Comissari. El Carme Centre de Cultura Contemporània. València.

2017. **Javier Peñafiel / Tern de Sant Valeri.** Comissari de la instal·lació, en el marc de *Connexions*. Museu Jaume Morera. Lleida

2016. **Xarxa Zande.** Comissari del programa d'exposicions. Centre d'Arts Santa Mònica. Exposicions:

Black Tulip: *Unblackbox*. 2016

Roger Bernat: *Efervescència col·lectiva*. 2016

Gerard Ortín: *Lycisca*. 2016

Regina de Miguel: *Aura Nera*. 2016

2016. **Socialisme abstracte.** Comissariat del programa d'intervencions i de conferències. Fundació Antoni Tàpies, en el marc del projecte europeu *Performing the Museum*

2015. **How To Do Things With Documents.** Comissariat de l'exposició. Fundació Antoni Tàpies, en el marc del projecte europeu *Performing the Museum*

2014. **Allan Kaprow: Sweet Wall (Berlin, 1970),** comissariat de la instal·lació, en el marc de *Allan Kaprow: Altres maneres*. Fundació Antoni Tàpies, Barcelona

2013 - 2014. **Arqueologia preventiva.** Comissari del programa d'exposicions. Fundació Joan Miró, Barcelona. Exposicions:

Oriol Vilanova: *Ella corregeix els errors rient*. 2013
LaFundició: *Espai 14-15*. 2013
Lúa Coderch: *La muntanya màgica*. 2013
Lola Lasurt: *Doble autorització*. 2014
Antonio Gagliano: *Buno*. 2014

2011 – 2014. **Prototips en codi obert**. Comissariat de la xarxa d'investigació, educació i producció cultural. Fundació Antoni Tàpies, Barcelona

2010 - 2014. **De com convertir un museu en arena**. Comissariat del programa d'exposicions. Museu Joan Abelló. Mollet del Vallès (Barcelona). Exposicions:

Oriol Vilanova: *Vitrines*. 2010
Alba Mayol Curci: *The Science of Fake*. 2010
LaFundició: *twitter.com/museuabello*. 2010
Lola Lasurt: *El Gegant Menhir*. 2011
Daniela Ortiz: *Àfrica blanca*. 2011
Mississippi Productions: *Cartografia sentimental del Vallès Occidental*. 2012
Albert Liza: *Parades pel canvi*. 2012
Antonio Gagliano: *Moledo*. 2012
Mireia c. Saladrigues: *La formació d'un museu*. 2013
Quim Packard: *Esperit salvatge*. 2013
Tanit Plana & Laia Ramos: *Exercicis de memòria aplicada*. 2013
Javier Rodrigo: *El mueu com a frontissa*. 2014
Núria Güell: *La Síndrome de Sherwood*. s/d.

2010. **Treballs forçats**. Co-comissariat de l'exposició amb Txuma Sánchez. LOOP Festival i Sala d'Art Jove de la Generalitat de Catalunya. Barcelona.

2010. **Aprenent de l'escola**. Co-comissariat de l'exposició i de la primera temporada de l'espai de memòria i art contemporani *Laboratori del segle XX*. Museu Comarcal de Manresa, Manresa

2009. **Art Lovers. Algunes controvèrsies a l'entorn de la topografia de l'art**. Comissariat de l'exposició. Roca Umbert Fàbrica de les Arts, Granollers

2008 – 2010. **Zona Intrusa**. Co-comissariat amb LaFundició de tres edicions del programa d'exposicions i activitats a instituts de secundària de Mataró. IMAC, Institut Municipal d'Acció Cultural de l'Ajuntament de Mataró

7. Activitat educativa i investigadora (selecció)

2018.05. *En curs*. **Crear (a) la fàbrica del comú**. Direcció de les jornades. La Escocesa Fàbrica de Creació. Barcelona

2017. 11. **La col·lecció incompleta. Jornades sobre col·leccionisme públic**. Direcció de les jornades. La Panera Centre d'Art Contemporani de Lleida i Museu Jaume Morera

2017. 03 – 11. **Imperi del Mig**. Direcció del programa de seminaris, grup de lectura i projecte d'investigació. La Virreina Centre de la Imatge. Barcelona

2015.11. **La disseminació crítica. 10è Simposi internacional de crítica d'art.** Co-direcció amb Joana Hurtado. ACCA, Associació Catalana de Crítics d'Art, i Arts Santa Mònica. Barcelona

2014.07. **Amnèsia col·lectiva.** Direcció del simposi. Fundació Joan Miró, Barcelona

2013 – 2014. **Zombies, Frankenstein and The Pink Panther.** Direcció del programa d'estudis d'A*Desk en art, crítica d'art i comissariat. A*Desk, Institut Independent d'Art Contemporani de Barcelona, Barcelona

2013.07. **7 Rutes. L'art d'avui a través dels contextos per on passa.** Direcció de l'escola d'estiu. A*Desk, Institut Independent d'Art Contemporani de Barcelona, Barcelona

2012 – 2013. **Creation's All About Mediators. Without Them Nothing Happens.** Direcció del programa d'estudis d'A*Desk en art, crítica d'art i comissariat. A*Desk, Institut Independent d'Art Contemporani de Barcelona, Barcelona

2012.12. **How To Do Things With Documents.** Director del seminari. Diputació de Barcelona i Fundació Antoni Tàpies. Barcelona

2012.04. **When Exhibitions Become Norm. La investigació en comissariat com a possibilitat de ruptura.** Direcció del workshop. A*Desk, Institut Independent d'Art Contemporani de Barcelona. Barcelona

2011.12. **Estrabismes. Sobre polítiques de col·laboració i representació.** Co-direcció del programa de seminaris i tallers, amb Javier Rodrigo i Aula a la Deriva. Fundació Antoni Tàpies, Barcelona

2011 – 2012. **CritiLeaks. La crítica d'art a través dels seus documents.** Direcció de dues edicions del taller, amb Joana Hurtado. ACCA, Associació Catalana de Crítics d'Art, CAT Centre d'Art de Tarragona, URV Universitat Rovira i Virgili. Barcelona i Tarragona

2011.03. **Reorganigrama.** Direcció del taller. Fundació Antoni Tàpies. Barcelona

8. Docència acadèmica (selecció)

2018.03. **Màster en Fotografia, Art i Tècnica.** Professor convidat. Universitat Politècnica de València. València

2018.01. **Màster en Historia del Arte y Cultura Visual.** Professor convidat. UAM (Universidad Autónoma de Madrid), UCM (Univeristat Complutense de Madrid) i MNCARS (Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía). Madrid

2018.01. **Màster en Peritatge, Avaluació i Anàlisi d'Obres d'Art.** Professor convidat. UdL, Universitat de Lleida. Lleida

2017.11. **Postgràfica. Màster en Pensament Estratègic, Disseny Gràfic i Negoci.** Professor convidat. IDEP, Escola Superior d'Imatge I Disseny. Barcelona

2017.06. **MURAD. Màster en Art i Disseny.** Professor convidat. EINA, Centre Universitari de Disseny i Art de Barcelona, UAB, Universitat Autònoma de Barcelona. Barcelona

2016.10. **On Mediation #4.** Seminari en teoria i pràctica comissarial. Professor convidat. UB, Universitat de Barcelona

2016.10. **Seminario de Pensamiento y Cultura.** Professor convidat. Universidad de Murcia, Murcia

2016.04. **HISK. Higher Institute of Fine Arts.** Professor convidat. Gent, Bèlgica

2015.10. **On Mediation #3.** Seminari en teoria i pràctica comissarial. Professor convidat. UB, Universitat de Barcelona

2016.10. **Seminario de Pensamiento y Cultura.** Professor convidat, diàleg amb Núria Enguita. Universidad de Murcia, Murcia

2015.09. **HISK.** Higher Institute of Fine Arts. Professor convidat. Ghent, Belgium

2015.03. **Màster en Arquitectura i Espais Efímers.** Professor convidat. Elissava, Escola de Disseny i Enginyeria. Barcelona

2012.07. **Creación artística y valores.** Professor convidat. Escola d'estiu de la Universitat Jaume I, València

2012.07. **Art i comunicació: producció, exposició i el mercat.** Professor convidat. Juliol de la UB. Universitat de Barcelona. Barcelona

2011 – 2012. **Màster d'Arts i Educació: Un Enfocament Construcccionista.** Tutor de projectes de final de màster (TFM). Univeristat de Barcelona, Barcelona

2010 – 2015. **Màster d'Art Actual.** Tutor de projectes de final de màster (TFM). IL3 Institute for Lifelong Learning. UB, Univeristat de Barcelona

9. Conferències i participació en jornades (selecció)

2018.04. **Manel Clot: Un vincle obscur.** Conferència i sessió de lectura de textos. Museu de Granollers, Granollers

2018.04. **Després de la hipermediació.** Conferència. Fundació Antoni Tàpies, Barcelona

2018.02. **Maneres de destruir la memòria.** Taula rodona, amb Ella Littwitz i Shani Bar. Roca Umbert Fàbrica de les Arts, Granollers

2017.10. **Els encontres de la Càtedra. L'ADAG i el seu context.** Ponència. UdG (Univeristat de Girona) i Md'A (Museu d'Art de Girona). Girona.

- 2017.10. **Mediació performativa i acció cultural.** Seminari de formació per a tècnics de l'administració. CERC, Diputació de Barcelona. Barcelona
- 2017.07. **El canto punzante. En los extremos de la mediación.** Co-direcció de workshop amb Judit Vidiella. Sala de Arte Joven de la Comunidad de Madrid, Madrid
- 2017.07. **Acadèmia de España en Roma.** Tutor convidat. Ministerio de Asuntos Exteriores y de Cooperación, Roma
- 2017.09. **Does Art Have Users?** Simposi dirigit per Tania Bruguera i Asociación de Arte Útil. Conferència. SFMOMA & Yerba Buena Center for the Arts, San Francisco
- 2016.09. **Llindars de l'Antropologia i l'art.** Diàleg amb Roger Sansi. GRAPA, Grup de Recerca en Antropologia i Pràctiques Artístiques. UB, Universitat de Barcelona
- 2017.01. **Aula Oberta. Saber, fer, comprendre.** Seminari dirigit per Marina Garcés. Conferència. Institut d'Humanitats de Barcelona i CCCB, Centre de Cultura Contemporània de Barcelona, Barcelona
- 2016.11. **Des-mediats. Sobre, amb i en contra la mediació.** Taula rodona amb Martí Peran, Nora Landkammer i Francisco Rubio. Centre d'art Fabra I Coats, Barcelona
- 2016.10. **Memory Reworks.** Conferència. CZKd, Center for Cultural Decontamination, Belgrad
- 2016.07. **Art and the Politics of Individuation. Affect and the Multiple Body in Cognitive Capitalism.** Programa d'estudis dirigit per Warren Neidich i Barry Schwabsky. Professor convidat. SAAS-FEE Summer Institute of Art. Import Projects, Berlin
- 2016.07. **Con_Textos.** Taller. Consonni, Bilbao
2016. **Arte y Educación. Identidades y relaciones fronterizas.** Diàleg amb Mónica Romero. MNCARS Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía, Madrid
- 2015.12. **Interacció 2015. Repensant les polítiques culturals locals.** Conferència. Diputació de Barcelona, Centre d'Estudis i Recursos Culturals
- 2015.11. **Concreta #6 presentación.** Conferència. Octubre Centre de Cultura Contemporània, València
- 2015.11. **Archive and Power.** Simposi. Conferència. Vojvodina Contemporary Art Museum. Novi Sad
- 2015.11. **Museum as Open Source.** Simposi. Conferència. Zagreb Contemporary Art Museum. Zagreb
- 2015.10. **Reinventing Forms of Civic Participation and Audience Development at the Age of Digitalization: The Role of Cultural Centres.** Conferència i taller. ENCC Travel Academy. Krakow

2015.03. **Col·lectivaccions**. Taula rodona. Llotja Escola d'Art i Fabra i Coats Centre d'Art. Barcelona

2014.10. **Activar los dispositivos: Museos, relatos y escuelas**. Conferència. La Conservera Contemporary Art Center. Murcia

2014.05. **Be Virus, My Friend**. Diàleg amb Núria Güell. La Casa Encendida. Madrid

2013 – 2014. **Comisart**. Beca de “laCaixa” per joves comissaris. Tutor de projectes. CaixaForum, Barcelona

2012.09. **QUAM. Mecanismes de porositat. Interseccions entre l'art, l'educació i el territori**. Jornades. Conferència amb Laurence Rassel i Linda Valdés. ACVIC Centre d'Art, Vic

2010.11. **Producción cultural crítica en la práctica artística y educativa actual**. Jornades. Conferència amb LaFundició. La Casa Encendida, Madrid

2009.11. **L'art contemporani, una eina innovadora als centres d'ensenyament**. Jornades. Conferència amb LaFundició. Centre d'Art La Panera. Lledia

10. Publicacions (selecció)

2018. *En procés d'edició*. “**Mediació. L'art en la seva condició de possibilitat**”. Marina Garcés (ed.): *Aula Oberta. Saber, fer, comprendre*. Institut d'Humanitats de Barcelona. Barcelona

2018. “**Open Source Prototypes**”. Charles Esche, Steven ten Thije, Maria Lind (eds.): *The Constituent Museum. Constellations of Knowledge, Politics and Art Mediation. A Generator for Social Change*. pp. 264 – 267. Valiz / L'Internationale

2018. “**Muntadas: Olvido de pez / Ediciones anfíbias**”. *Muntadas: Ediciones II*. Galeria Joan Prats / Associació Arxiu Muntadas

2018. **El arte de la mediación**. consonni. 231 pàgines. Bilbao

2018. “**El públic com a mediador**”. David Armengol, David G. Torres & Martí Peran (eds.): *Matèria Primera*. Fabra i Coats Art Centre, Ajuntament de Barcelona. Barcelona

2018. “**Arcana Imperii. Investigaciones en burocràcia**”. Oriol Fontdevila i Lluç Mayol (eds.): *Arcana Imperii. Investigacions en burocràcia*. pp. 6 –11.

2017. “**Cap a una política basada en les arts. Una proposta de canvi de paradigma**”. *Art contemporani i acció local*. pp. 117 – 243. Diputació de Barcelona

2017. “**El Tableau de Szeemann**”. *Sobre*. Vol. 3. pp. 87 – 101. Universitat de Granada Press. Granada

2017. “**Benvinguts al museu, benvinguts a la vida administrada**”. Jesús Navarro (ed.): *Connexions*. pp. 124 – 127. Museu Jaume Morera. Lleida

2017. "**Tanit Plana. Viatge en ramat**". Ramon Parramon (ed.): *ET'S. Estètiques transversals. Art, acció educativa i ciutats mitjanes*. pp. 39 – 57. Idensitat. Barcelona
2016. "**Lydia Debeer. The Posthuman Gaze**". Philippe van Cauteren (ed.). *The Empty Fox Hole. HISK laureates. 2016*. pp. 5 – 6. HISK, Higher Institute of Fine Arts. Gent
2016. "**Performativity as a Modus Operandi**". Aleksandra Sekulnic i Dursan Grlja (eds.). *Performing the Museum. The Reader*. pp. 61 – 71. Museum of Contemporary Art Vojvodina Novi Sad
2016. "**El arte de la mediación**". Oliver Collet i Jérôme Lefaire (eds.): *Polaritats 2015-2016. Un any de mediació artística*. pp. 16–31. Homesession, Barcelona
2016. "**Trampes, indicis, rastres, miopia**", en col·laboració amb Txuma Sánchez i Marta Vilardell. *Segueixi els rastres com si fos miop*. Arts Santa Mònica i Sala d'Art Jove. Barcelona
2016. "**Las trampas del ornamento**". *Concreta*. 07. pp. 2– 3. València
2016. "**Oriol Vilanova. Medio y materia**". *Concreta*, bloc. 3/6/2016. València
2016. "**El Turner mediador**". *Concreta*, bloc. 14/6/2016. València
2016. "**Èxode, Emergència, Insurgència**". *Article*. Vol. 2. pp. 7– 26. Sant Andreu Contemporani, Barcelona
2015. "**Art and Conflict. A Survey at the Battelfield**" (versió ampliada). *CuMMA Papers – Studies in Curating, Managing and Mediating Art*. Visual Culture and Contemporary Art Master's Degree Programme in Aalto University. pp. 2– 9. Helsinki
2015. "**Lola Lasurt. On the Battle of Media Prospecting**". *Young Belgian Art Prize 2015. Jeune Peinture Belgique*, Bozar. pp. 52– 59. Bèlgica
2015. "**Tania Bruguera: The Origins of Totalitarianism Twice**". *Apollo Magazine*, bloc: 02/06/2015. Londres
2015. "**La llibertat d'expressió, sota sospita**". *Quadern de les idees, les arts i les lletres*. n. 199. pp. 3 – 5. Sabadell
2015. "**El futuro no viene solo, tampoco**". *Concreta*, en línia: 31/03/2015. València
2015. "**Art i conflicte. Prospecció en el camp de batalla**". Glòria Picazo (ed): *Col·lecció d'art contemporani del Centre d'Art La Panera*. pp. 4– 14. Ajuntament de Lleida, La Panera. Lleida
2015. "**L'art del futur**". *Arqueologia preventiva*. Fundació Joan Miró. Barcelona
2015. "**Comisariar arte colaborativo, ¿colaborativamente?**". Antonio Collados i Javier Rodrigo (eds.): *Transductores 3*. pp. 211–222. Centro José Guerrero. Granada

2015. **“Lúa Coderch. La memoria, sota sospita”**. Alexandra Laudo (ed.), *Constel·lacions familiars*. pp. 34 – 67. Ajuntament de Terrassa. Terrassa
2015. **“Estratègies d’arxiu. L’impuls arxivístic en la pràctica artística, comissarial i museística”**, a *Mur Crític*, bloc. Associació de Crítics d’Art de Catalunya
2014. **“Ignasi Prat. Eichmann a Espanya”**. Ignasi Prat (ed.): *El món dels vencedors. Saló de maig*. ICUB, Institut de Cultura de Barcelona. Barcelona
2014. **“Efrén Álvarez. Vudú en la sociedad red”**. *Avaritia Omnium Malorum Radix. 12a Bienal Martínez Guerricabetia*. pp. 37 – 39. Universitat de València. València
2014. **“Daniela Ortiz. Tan feas, tan repugnantes”**. *Avaritia Omnium Malorum Radix. 12a Bienal Martínez Guerricabetia*. pp. 139 – 142. Universitat de València. València
2013. **“Base sense base. El monument com a espai d’insurgència”**. *Quadern de les idees, les arts i les lletres*. n. 197. pp. 16– 21. Sabadell
2013. **“Anti-anticatalanisme”**. *A*Desk Magazine*. n. 105. Barcelona
2013. **“Naturaleza contradictoria. Algunas instantáneas de la fauna y flora del desierto catalán”**. *eremuak*. n. 0. pp. 10 – 11. Vitoria
2013. **“Capgirar el museu. Interseccions entre el comissariat i l’educació en la perspectiva de la crítica institucional”**. *Mnemòsine. Revista catalana de museologia*. n. 7. pp. 71– 83. Barcelona
2013. **“Enric Farrés i Quim Packard. Aprenent de la cultura immaterial**. Enric Farrés i Quim Packard (eds.): *Grau d’Assistent d’Artista Professional*. Sala d’Art Jove, Generalitat de Catalunya. Barcelona
2012. **“En el cruce de los experimentos truncados”**. *Concreta* n. 0. pp. 112– 115. València
2012. **“Oriol Vilanova. La mirada iconoclasta”**. *A*Desk*, 15/11/2012. Barcelona.
2012. **“Can Xalant tanca portes. Adéu a la producció”**. *A*Desk*, 04/11/2012. Barcelona
2012. **“Rutes de paisatgisme cultural”**. *Biennal Internacional d’Art d’Amposta*. Ajuntament d’Amposta
2012. **“De la revisió històrica a l’assaig de nus models de treball cultural”**. *Prototips en codi obert. Primera etapa*. Fundació Antoni Tàpies, Barcelona
2012. **“Job Ramos. Art sense poder per a la submissió del públic”**. *A*Desk*. 23/04/2012. Barcelona
2012. **“Atsuko Aray. My Famous People com a televisió, com a monument, com a projecte educatiu”**. Ramon Parramon (ed.): *Local/ Visitant Art i creació en l’espai social*. pp. 128 – 132. Idensitat. Barcelona
2011. **“Laboratori del segle XX. Experiments amb la ignorància”**. *Aprendre de l’escola. Espai Memòries*. Museu Comarcal de Manresa, Manresa

2010. “**L’actualitat de les cultures emergents**”, a: *En cos i ànima*. pp. 58 – 62. Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació, Serveis Territorials de Tarragona. Tarragona

2010. “**Caràcter públic vs. Caràcter del públic. Articulacions socials del museu d’art modern i contemporani**”, a: *Las Meninas # Sèrie oberta*. Museu Picasso, Dejà Escola d’Art i Superior de Disseny, Barcelona

2010. “**Una breu cronologia de incidències comisariales del siglo XX**”. La Pinta (ed.): *Se Busca Curator*. pp. 152 – 347. La Pinta, Barcelona